

Muovit Suomessa nyt: mihin muovitiekartta johdattaa?

Muovin elämä 19.9.2018, Jyväskylä

Sari Kauppi

Suomen ympäristökeskus SYKE

Kestävän kiertotalouden strateginen ohjelma

Muovit Suomessa

- Muovit EU:ssa
- Muovit Suomessa
- Pian julkaistava Suomen muovitiekartta

Komission toinen kiertotalouden ns. minipaketti 2018

- Toimeenpanee EU:n kiertotalouden toimintaohjelmaa (2015)
- 1) EU:n muovistrategia ja
- 2) tiedonanto kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön rajapintatarkastelusta
  - Haitattomia materiaalikiertoja tulisi edistää korvaamalla haitallisia aineita, parantamalla niiden jäljitettävyyttä sekä tehostamalla niiden poistamista jätevirroista.
- 3) Kiertotalouden seurantakehys
- Ehdotus alusjätedirektiivin muuttamisesta

Muovijäte: Eurooppalainen strategia maapallon, kansalaisten ja yritysten hyväksi (komission tiedote)

EU:n tavoitteena on

- **tehdä kierrätyksestä kannattavaa yrityksille**

- Laaditaan uudet pakkauksia koskevat säännöt, jotka parantavat markkinoilla käytettyjen muovien kierrätettävyyttä ja lisäävät kierrätetyn muovin kysyntää.

- **vähentää muovijätteen määrää**

- kertakäyttöiset muovituotteet ja kalanpyydykset, mikromuovien käytön rajoittaminen tuotteissa

- **lopettaa merten roskaantuminen**

- Satamien vastaanottojärjestelmien tehostaminen alusjätteille

- **edistää investointeja ja innovointia**

- Älykkäämpien ja kierrätettävämpien muovimateriaalien kehittämisen tuki. Tarkoituksena on tehostaa kierrätysprosesseja ja jäljittää ja poistaa vaarallisia aineita ja kontaminoivia aineita kierrätysmuoveista.

- **kannustaa muutokseen kaikkialla maailmassa**

EU:n muovistrategia

Laaja tiedonanto, jossa on myös lainsäädännön valmistelua koskevia aloitteita

- **Kertakäyttömuoveja** koskeva lainsäädäntöaloite ja **kalastusvälineiden** hukkaamisen rajoittamista koskeva ehdotus
- Markkinoille saatettavien **muovipakkausten** uudelleenkäytettävyyden ja kierrätettävyyden varmistaminen vuoteen 2030 mennessä (pakkaus- ja pakkausjätedirektiiviä uudistamalla)
- **Mikromuovien** käytön rajoittaminen tuotteissa, mm. kosmetiikassa; Euroopan kemikaaliviraston selvitystyö käynnissä (REACH:in kautta)
- Kemikaali-, jäte- ja tuotelainsäädännön **rajapintatarkastelun** mahdolliset jatkotoimet; mm. jäljitettävyyys
- **Satamien** vastaanottojärjestelmien tehostaminen alusjätteille (alusjätedirektiivin uudistus, LVM)

Kertakäyttömuoveja koskeva aloite

- Euroopan komission antama lakiesitys, jolla rajoitettaisiin kertakäyttöisen muovin kulutusta ja laajennettaisiin muovituotteiden valmistajien ja maahantuojien vastuuta muovijätteestä.
- Tavoitteena roskaamisen vähentäminen
- Ehdotettuja toimia: kulutuksen rajoittaminen, tuontikielto, tuotteiden ominaisuuksiin liittyviä vaatimuksia ja laajennettua tuottajavastuuta

Keskustelua mm.

- ✓ *Muovituotteen määritelmä*
- ✓ *Jatkuvan kasvun vähentämisen tavoite*
- ✓ *Tuotesuunnitteluvaatimuksia esim. juomapakkausten korkkien ja kannet*
- ✓ *Muovipullojen kierrätystavoite*

Kiristyvät kierrätystavoitteet

- EU:n jätedirektiivimuutosten (2018/852) yhteydessä muovipakkausten kierrätystavoitteet kiristyvät nykyisestä
  - 2025: 50 %
  - 2030: 55 %
- Yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteet kiristyvät, kun EU:n jätedirektiivi tuli voimaan kesällä 2018. Uusi tavoite on, että yhdyskuntajätteestä kierrätetään 55 prosenttia vuonna 2025, 60 prosenttia vuonna 2030 ja 65 prosenttia vuonna 2035.
- Lisäksi: Yhdyskuntajätevesidirektiivin evaluointi alkanut (Directive 91/271/EEC)
  - Mukana kysymys mikromuoveista

EUROOPPA TUOTTA
VALTAVASTI MUOVIA:
58 MILJOONAA TONNIA
JOKA VUOSI

40 %

pakkauksia

22 %

kulutus- ja
kotitaloustavaroita

20 %

rakennustuotteita

9 %

autoja ja
kuorma-autoja

6 %

sähkö- ja
elektroniikkalaitteita

3 %

maataloustuotteita

Lähde:

EU Commission, Muutos muovien käyttötapaan
<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e6f102e3-0bb9-11e8-966a-01aa75ed71a1/language-en> julkaistu 27.5.2018

SYKE

EUROOPPA TUOTTA 25 MILJOONAA TONNIA MUOVIJÄTETTÄ

**VAIN
30 %**
siitä
kierrätetään

39 %
poltetaan

31 %
päätyy
kaatopaikoille

Lähde: PlasticsEurope, 2014

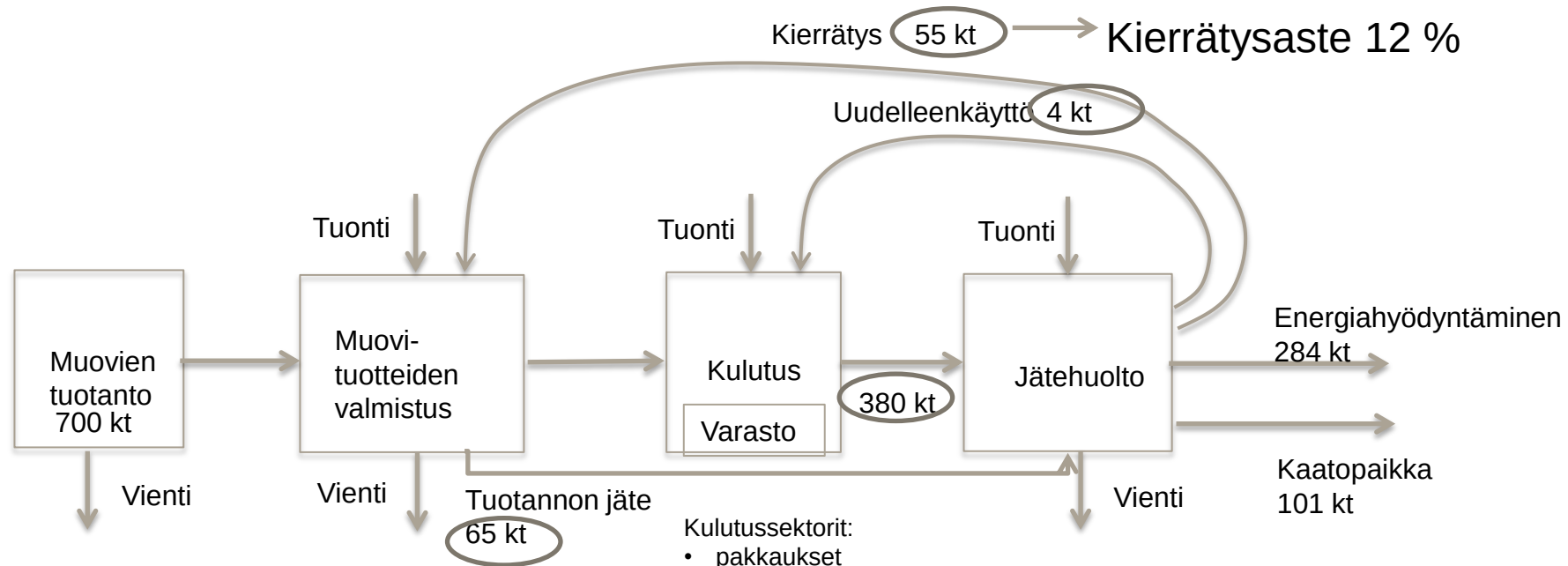
Lähde:

EU Commission, Muutos muovien käyttötapaan
<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e6f102e3-0bb9-11e8-966a-01aa75ed71a1/language-en> julkaistu 27.5.2018

SYKE

Suomen muovitase 2013

Lähde:
Sahimaa & Dahlbo 2017. Material flow analysis of plastic for Finland. Esitys ARVI-tutkimusohjelman loppuseminaarissa 16.1.2017. <http://arvifinalreport.fi/>

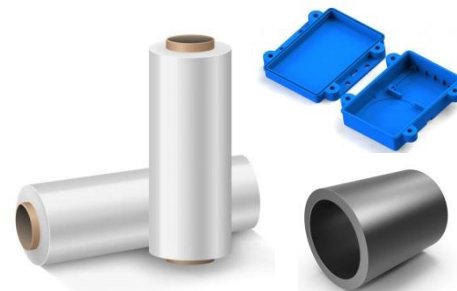
Kulutussektorit:

- pakkaukset
- rakentaminen
- kuljetus
- sähkölaitteet
- huonekalut
- maatalous
- terveydenhuolto
- kotitalous
- tekstiilit
- muut

v. 2017

Kuluttajapakkaukset
7185 t

Yrityspakkaukset
13100 t

Kierrätys yhteensä
20258 t

Kestävä ja
turvallinen
kiertotalous
SIRKKU (SYKE)

Luvut: Suomen
uusiomuovi

Pantillinen kierrätys, PALPA

Muovipullojen
palautusaste v. 2017

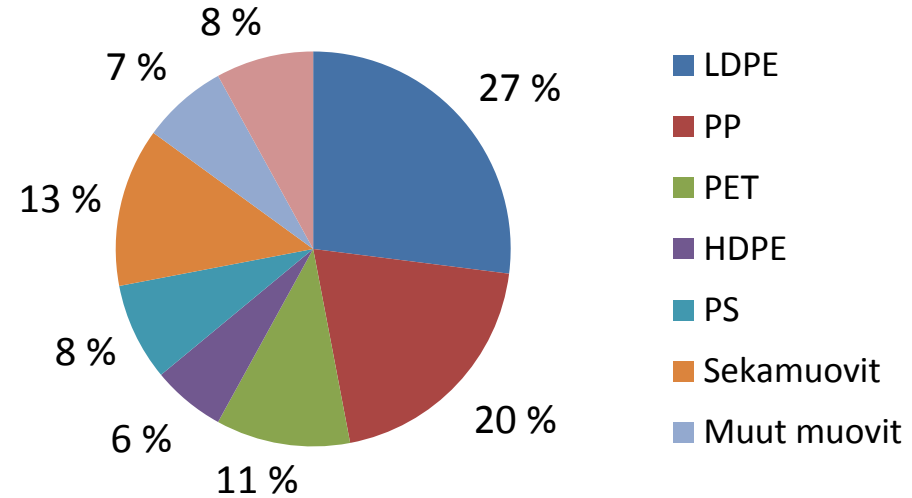
91 %

Kestävä ja turvallinen kiertotalous - SIRKKU

Yhdyskuntien sekajätteen muovijae

- Sekajätteen lajittelu Riihimäellä ja Turussa
- Yli 70 % muovijakeesta oli yhdestä muovityypistä koostuvia tuotteita
- Yhdistelmämateriaaleja tai muuta kuin muovia alle 30 %
- Monomateriaalien mekaaniset ominaisuudet lähellä neitseellisten muovien vastaavia
- Monikerroskalvojen mekaaniset ominaisuudetkin kohtalaisia

Sekajätteen muovijakeen jakauma.

Lähde: Poliakova 2015. Muovia sekajätteestä 1 ja 2. arvifinalreport.fi

Suomelle muovitiekartta

- Ympäristöministeriön asettama työryhmä
- Tehtävänä on määritellä lyhyen ja pitkän aikavälin toimia
  - Muovijätteen ja –roskan aiheuttamat haitat
  - Muovin talteenoton ja kierrätyksen tehostaminen
  - Edistää parempaa tuotesuunnittelua
  - Edellytyksiä kiertotalouden innovaatioille ja investoinneille

Ympäristöministeriön sivuilta tietoa muovista ja muovitiekartasta: <http://www.ym.fi/muovit>

Yhteistyöryhmä ja sihteeristö

- Yhteistyöryhmän pj on Hanna Kosonen (Keskusta)
- Varapj ylijohtaja Tuula Varis (YM)
- YM, TEM, STM, VM, Elintarviketeollisuus ry, Muoviteollisuus ry, Metsäteollisuus ry, Kaupan liitto ry, Suomen kiertovoima ry, Ympäristöteollisuus ja –palvelut YTP ry, WWF Suomi, Martat
- Sihteeristössä: YM, TEM, SYKE, THL, LUKE, VTT, Sitra, Business Finland

Viima –keskustelut

<https://app.viima.com/ym/muovitiekartta/>

Mahdollisuus vaikuttaa:
Ideavaihe toteutettiin
avoimena keskusteluna
Viima-työkalulla

 Muovitiekartta

MINUN NÄKYMÄNI

Omat ideani

Minua kiinnostaneet

KATEGORIAT

- Markkinoiden luominen
- Innovaatioiden ja tutkimuksen vauhdittaminen
- Globaalit haasteet ja mahdollisuudet
- Ympäristö- ja terveyshaittojen vähentäminen
- Kuluttajat ja informaatio
- Turhan kulutuksen vähentäminen ja arvon säilyttäminen
- Keräys- ja kierrätysteknologiat ja arvoketjut
- Uudet materiaalit ja

STATUKSET

- Uudet ideat
- Työstetään lisää

117 ideaa 277 kommenttia 540 tykkäystä Uusimmat

Sari Kauppi +358 295 251 268

Helena Dahlbo

Hanna Salmenperä

Suomen ympäristökeskus SYKE

etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

**Muovien kierrätyksellä voidaan säästää
fossiilisia luonnonvaroja ja vähentää
ilmastovaikutuksia, kunhan huolehditaan,
että haitalliset aineet eivät päädy kiertoon!**

